

Stomatologická protetika

Chybí Vám zub? Společně to vyřešíme. Mezi možnosti náhrady chybějícího zubu patří zuby umělé, které lze nasadit buď „na pevno“ nebo ve formě protézy.

UMĚLÉ ZUBY „NA PEVNO“

KDY?

Je-li nefunkční kořen nebo pahýl zubu, neestetická přelomovaná korunka zubu nebo zcela chybějící zuby. Tyto i jiné situace můžeme vyřešit (pokud jsou splněny všechny podmínky) pomocí fixní protetiky, kdy se korunka nalepí a pevně drží.

CO?

Kořenový čep – Nastavuje a tak využívá jinak nepoužitelný kořen zubu.

Nejdříve musí být kořen zaplombován. Poté preparací v kořeni vytvoříme prostor, do kterého nacementujeme kořenový čep. Materiálem čepu je většinou kov a výsledný tvar korunkové části umožňuje upevnění korunky nebo můstku. Protože estetické nároky neustále stoupají, užíváme místo kovu skleněný čep. Kov je sice velmi efektivní, ale není estetický, a také je časově náročnější – zhotovuje se v zubní laboratoři, což znamená jednu návštěvu navíc. Výhodou skleněného čepu je tedy časová úspora (v jedné návštěvě čep zhotovíme, upravíme, otiskneme, můžeme i zhotovit provizorní korunku) a vysoká estetika. Může se použít v mnoha indikacích, ale nejvýhodnější je kombinace skleněného čepu a bezkovové korunky. Další variantou nástavby kořene je dostavba amalgamem, vyztuženým titanovým čepem zavedeným do kořene zubu. Používá se zejména u stoliček.

Korunka – Doplnuje tvrdé zubní tkáň ztracené kazem a obroušením.

Účelem broušení je vytvoření místa pro materiál korunky (zbroušením zubu vznikne pahýl).

Následuje otisk v ordinaci, zhotovení korunky v zubní laboratoři a její fixace na pahýl zubu v ordinaci.

Možné typy korunek:

- 1 pryskyřičná: nekovová, pouze základní estetika, nejméně odolná, vhodná spíše jako provizorium
- 2 kompozitní: nekovová, estetická se širokou škálou barev, odolnější
- 3 fasetovaná: tělo korunky je z leštěného kovu a z viditelné strany je estetický materiál (pryskyřice, kompozit)
- 4 keramická: tělo korunky je kovu a na něj je celoplošně napálena vrstva keramiky. Je tvrdá, odolná (pozor – i křehká – tzn. neotvírat pivo zuby), velmi estetická (avšak vrstva kovu je určitým estetickým handicapem, musí se překrýt sytou krycí vrstvou).
- 5 celokeramická: celá korunka je z keramiky, bez kovu, nejestetičtější řešení, tvrdá, odolná (také křehká), nedá se použít všude (zatím se díky vysoké estetičnosti a funkčnosti tento materiál neustále zdokonaluje)
- 6 celokovová: celá korunka je vyrobena z leštěného kovu. Je vysoce funkční, ovšem ne až příliš estetická. Pojišťovna hraadí pouze korunky 1 a 6, na ostatní pouze přispívá.

Můstek – Nahrazuje mezery po chybějících zubech.

Princip zhotovení je stejný jako u korunky, avšak většinou je nutné obrousit více zubů. Můstek může být z fasetovaných, keramických, celokeramických, celokovových korunek. Z pryskyřice a kompozitu

můstky zhotovovat nelze pro jejich malou odolnost, leda jako provizorní. Na pilířové konstrukce (korunky) a mezičleny (nahrazující chybějící zuby) pojišťovna pouze přispívá, nehradí je celé.

Životnost fixních náhrad se kalkuluje na 5 let, u náhrad z pryskyřice a kompozitu (korunka ad 1, 2) na 2 roky.

SNÍMACÍ PROTÉZY

Tam, kde chybí zubů hodně, máme jiné řešení – snímací protetika (takzvané vyndavací zuby). Zhotovují se v zubní laboratoři na základě otisků v ordinaci.

Tělo protézy je z pryskyřice (včetně zubů) a je spojeno kovovým tělem (mimo celkových protéz). Pomocí retenčních a opěrných prvků (spon) drží na zubech (u celkových protéz adhezí ke sliznici) a minimálně jednou denně se musí vyjmout a provést základní hygienická očista. Určitou nevýhodou je, že tato umělá náhrada svým tlakem na sliznici způsobuje rychlejší úbytky tkání pod protézou a po určité době už není protéza tak přesná. Také je to přece jen cizí předmět v ústech. To už je ale otázka přijetí a zvyku, který však velmi výrazně zlepší kvalitu Vašeho života.

Co lékař očekává od protetického řešení? Jednoznačně na prvním místě je funkční rehabilitace pacienta, ale těsně za funkcí je estetika. Vždy hledáme individualizované řešení na míru. Nošení jednoduchých náhrad zhotovených pouze z drátu a pryskyřice, které jediné plně hradí pojišťovna, považujeme za nevhodné pro delší nošení, přípustné jsou jako provizorní po dobu hojení extrakčních ran.

Životnost snímací náhrady je kalkulována na 3 roky.

HYBRIDNÍ PROTÉZY A ADHESIVNÍ MŮSTKY

Nevýhody snímacích protéz odstraňuje jejich kotvení jinak než sponami. Tyto složité prvky umožňují, že se protéza chová jako pevná náhrada – proto hybridní. Naopak v odůvodněných případech můžeme chybějící zuby nahradit konstrukcí, podobnou skeletové protéze, nalepenou napevno na okolní zuby prakticky bez broušení. Náhrada drží adhezí prostřednictvím moderního kompozitu – proto adhesivní náhrady.

IMEDIÁTNÍ NÁHRADY

Ani po vytržení zubů nemusíte být bezzubí. Lze zhotovit předem dočasnou protézu, která se nasadí ihned po extrakcích. Urychlí hojení, působí esteticky, a poskytuje oporu jazyku i rtům.